

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo /rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke, tako po tehnologiji izdelave, obliki, ali po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri take, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	SKRILARSTVO
	OBDELAVA POVRŠINE NA NAČIN »ŠPICE«

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe) - Učni stili - Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none"> - Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA <ul style="list-style-type: none"> - Poznavanje lokalnega kamna (skrila) ter njegovih zakonitosti - Obvladovanje sekanja in predpriprave kritine - Obvladovanje in poznavanje različnih tipov kritja strehe - Poznavanje materiala in tehnologije iz konteksta zgodovine in geografske lokacije - Vzdrževanje in sanacija strehe. <p><i>OPOZORILO: tečaj varnosti pri delu je nujno potreben za pristop k usposabljanju.</i></p>		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja 16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	Primarni material: - lokalni kamen, ki se kolje v tanke plošče (skril). Material za podlago: -lesene deske, -folije. Pritrdilni material: -žičniki, -vijaki. Dodatni robni material: -pločevina raznih profilov.	<i>Čas priprave materiala:</i> <i>20 ur</i> <i>(za eno obdelano površino)</i>

<p>Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Podloga za oblikovanje skrilja («klanfa»). – Specialno kladivo - sekač. – Dleto. – Pritrjevanje z vijaki - baterijski vijačnik. 	<p>8 ur</p>
<p>Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Spoznavanje materiala in tehnologije iz konteksta zgodovine in geografske lokacije. – Priprava materiala - ploščic. – Ponovno sekanje oz. oblikovanje ploščic. – Priprava pravilnega števila, velikosti in oblike ploščic. – Predpriprava pod konstrukcije in folij za polaganje kritine. – Polaganje kritine na pripravljeno osnovo. – Pravilna obdelava vseh zaključkov (kapa, čelo in sleme). – Čiščenje po zaključku. – Vzdrževanje in sanacija strehe. 	
<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Skril je produkt narave. Še preden se je v Selški dolini začela razvijati skrilarska obrt, so skril že uporabljali v gradbeništvu za izravnave v zidovih, za oboke in tlake notranjih prostorov. Plošče so uporabljali tudi za šolske table in za podlago pri pranju perila ob potokih.</i></p>	

	<p><i>Skrilarska obrt v naših krajih sega v 18. stoletje, obrt svoj vrhunec doseže proti koncu 19. in na začetku 20. stoletja. Prej lesene in slamnate strehe so začeli množično menjati s požarno bolj odporno kritino iz kamena.</i></p> <p><i>Razcvet obrti ni dolgo trajal, saj je zaton obrti prišel že v prvi polovici 20. stoletja, predvsem zaradi cenejše kritine iz opeke in z njo bolj preprostega polaganja.</i></p> <p><i>Kljub temu pa je kratko obdobje razcveta zaznamovalo in vidno spremenilo kulturno krajino doline in bližnjih območij. Kritina iz skrilja ima glede na druge načine pokrivanja streh ob pravilni izdelavi in rednem vzdrževanju zelo dolgo življenjsko dobo, kar je zgled trajnostne uporabe materialov.</i></p> <p><i>Ker se je obrt omejila na zgolj nekaj posameznikov, je zato potrebno gojiti znanje, ki se še nahaja med nami. Ko bodo kulturni spomeniki potrebovali, obnovo (in to se stalno dogaja), jim bo samo usposobljen obrtnik povrnil uporabnost in svojstven izgled, ki ga takemu objektu pritiče – naj bo to hiša, gospodarski objekt, kozolec, cerkev ali kapelica.</i></p>	
<p>PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI</p>	<p>Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov</p>	<p>Izločilni kriteriji</p>
<p>Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov</p> <p>Zgoraj opisano je opredeljeno za klasično preprosto obliko strehe.</p>	<p>Rokodelec bi moral obvladati pokrivanje strehe s skriljem na dva tipična načina:</p> <ul style="list-style-type: none"> -na špico - na nemški način <p>Poleg osnovnih dveh tipov pokrivanja je potrebno znati izdelati tudi en vzorec</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ne opravlja funkcije pravilnega odtekanja vode -prihaja do nepotrebne zamakanja.

	<p>Izdelek mora opravljati primarno funkcijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaščita objekta pred vremenskimi pojavi (dež, veter, sneg, sonce). - estetska dovršenost izdelka. - Čas izdelave izdelka: 8 ur	<ul style="list-style-type: none"> - Ne estetski videz površine.
--	--	---

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

